

Vilniaus LegalTech Centras –
teisinių technologijų kūrimo erdvė

**Gerųjų užsienio praktikų analizė ir Lietuvos potencialo vystyti
LegalTech Centrą apžvalga**

Virgilijus Pajaujis ir dr. Ramunė Dirvanskienė

Vilnius, 2018

Turinys

LegalTech apibrėžimas	2
LegalTech erdvių modeliai - akademinis ir komercinis	3
Akademinis LegalTech erdvių modelis.....	3
Akademinio modelio pavyzdžiai	3
Komercinis LegalTech erdvių modelis	5
Komercinio modelio pavyzdžiai.....	7
Lietuvos LegalTech kontekstas	9
Vilniaus LegalTech centro projektas.....	11

LegalTech apibrėžimas

LegalTech - populiarėjantis terminas, skirtas apibūdinti technologijoms, susijusioms su teisiniais procesais. **LegalTech technologijų tikslas - automatizuoti dalį teisinių procesų, šitaip sumažinant laiką, kurį teisininkai skiria atlikti administraciniams veiksams.** Taigi LegalTech dėka ateityje teisinės paslaugos taps vartotojams plačiau prieinamos ir lengviau įperkamos.

LegalTech terminas apima trijų tipų technologijas.

Teisininkams skirtos LegalTech technologijos - sistemos, didinančios teisininkų darbo našumą. Pavyzdžiui, patogiam teisinių duomenų laikymui ir apdorojimui skirtos platformos (pvz. www.relativity.com), teisinių kontorų vadybai, apskaitai ir administravimui skirtos platformos (pvz. www.clio.com), dirbtinio intelekto naudojimas dokumentų santraukoms rengti (pvz. www.legalsifter.com), platformos, suteikiančios galimybę investuoti į ieškovų bylas, mainais į dalį bylos išmokos (pvz., www.lexshare.com), platformos, skirtos atrasti senesnes bylas ar teisinį precedentą (pvz. www.ravellaw.com) ir kt.

Vartotojams skirtos LegalTech technologijos – sistemos, leidžiančios nesudėtingus teisinius veiksmus atlikti automatizuotai, be teisininko pagalbos. Pavyzdžiui, rasti ir pildyti teisinių dokumentų šablonus (pvz. www.legalzoom.com), pasirašyti kontraktus (pvz. www.shakelaw.com), atlikti mikro sandėrius (microtransactions) internetu, ar aplikuoti intelektinei nuosavybei ir ją valdyti (pvz. Decipher) ir kt.

Teisininkus ir vartotojus suvedančios platformos: platformos, leidžiančios rasti teisininkus, atitinkančius vartotojo poreikius (pvz. www.lexoo.co.uk), teisinių ar notarinių paslaugų teikimas internetu (pvz. www.avvo.com ar www.notarize.com) ir kt.

Išsamų teisinių technologijų startuolių [sąrašą](#) yra paskelbęs Stanfordo Universitetas. Sąrašė galima rasti informacijos apie 848 LegalTech aplikacijas.

LegalTech erdvių modeliai - akademinis ir komercinis

Paskutiniu metu pasauliniu lygmeniu pastebimas padidėjęs įmonių dėmesys ir investicijos LegalTech sektoriuje (Allen & Overy kontora 2017 m. atidarė Fuse inkubatorių Londone, tais pačiais metais australų lyderiaujanti teisės įmonė Mills Oakley kartu su Collective Campus startavo akseleratorių, pavadinimu The Mills Oakley Accelerator). LegalTech erdvės kuriasi ne tik privataus verslo iniciatyva, tačiau ir universitetų teisės mokyklose (Australijos teisės koledžas 2017 m. įsteigė Teisinių inovacijų centrą (angl. Centre for Legal Innovation), neseniai teisinių technologijų laboratorija įkurta ir Helsinkio universitete (angl. Legal Tech Lab)).

LegalTech centras – tai erdvė, vienijanti teisinėmis technologijomis besidominčių asmenų bendruomenę.

Atsižvelgiant į pasaulines tendencijas, galima išskirti kelis LegalTech erdvių modelius – (1) akademinį arba labiau orientuotą į mokslą (besikuriantį universitetų lygmenyje), ir (2) komercinį arba labiau orientuotą į produktų pardavimą (dažniau steigiamą įmonių ar advokatų kontorų). Šie du modeliai toliau analizuojami per konkrečius užsienio šalių pavyzdžius.

Akademinis LegalTech erdvių modelis

Akademinis LegalTech centrus įsteigia universitetai, jie skirti veikloms, susijusioms su mokslu, studijomis ir visuomenės švietimu. Užsienio pavyzdžiai rodo, kad akademinis LegalTech erdvės modelis yra labiau orientuotas į mokslinės produkcijos publikavimą, mokslinių tyrimų atlikimą, konferencijų, seminarų ir dirbtuvių organizavimą, studentų įtraukimą pasitelkiant alternatyvias edukavimo formas ir klasikines studijų programas.

Akademinio modelio pavyzdžiai

Helsinkio LegalTech [laboratorija](#) (angl. The Legal Tech Lab)

Teisinių technologijų laboratorija Suomijoje yra vienas naujausių akademinio LegalTech erdvių modelių pavyzdžių Europoje (įkūrimo metai 2017 m.). Laboratorija veikia kaip tarpdisciplininis ne pelno siekiantis pilotinis projektas Helsinkio universiteto Teisės fakulteto rėmuose.

Šio centro **tikslas** – didinti sąmoningumą apie teisinių technologijų galimybes, palaikyti kritinę mintį ir sukurti daugiafunkcinį akademinės ir praktinės informacijos centrą nacionaliniu bei globaliu mastu. Laboratorijos užduotys kyla iš universiteto funkcijų, t.y. moksliniai

tyrimai, edukacinė veikla ir bendruomenės ryšių plėtojimas.

Tikslinėmis Helsinkio laboratorijos **grupėmis** laikomi mokslininkai, studentai, teisininkai, verslo atstovai, viešasis sektorius ir LegalTech vartotojai. Kiekviena iš šių grupių įtraukiama į šias [ataskaitoje](#) nurodytas veiklas:

- **mokslinė bendruomenė** - dirbtuvės ir seminarai, įgalinantys dialogą tarp teorijos ir praktikos, moksliniai tyrimai apie skaitmenizavimą ir problemines sritis, tarptautinės konferencijos (pvz. kasmetinė LegalTech [konferencija](#)) ir publikacijos, mokslininkų tinklo mezgimas;
- **studentija** - modernios edukavimo formos (pvz. hakatonai), magistro darbų temų banko iniciatyva (plačiau angl. [The Thesis Bank Initiative](#)), nacionalinis kursas internetu apie teisės ir technologijų įvadą;
- **teisininkai** - seminarai, konferencijos ir mokymai;
- **verslo atstovai** - dialogas seminaruose ir konferencijose, magistro darbų temų banko iniciatyva, bendri mokslo projektai, LegalTech inkubavimo paslaugos;
- **viešasis sektorius** – užsakomieji tyrimai, bendri mokslo projektai, viešųjų pirkimų galimybės hakatonuose (angl. *hackathon*);
- **vartotojai (visuomenė)** - aktualios mokslo studijos, priėjimo prie teisingumą didinančių aplikacijų kūrimas.

Pagrindinėmis laboratorijos Helsinkyje **temomis** laikomos šios: (1) skaitmenizavimas; (2) globalinių konfliktų sprendimas; (3) naujų technologijų panaudojimas; (4) atviri duomenys ir priėjimas prie teisinės informacijos; (5) teisininko profesijos ateitis, ir (6) LegalTech studijos.

LEGAL TECH
C E N T E R

Europos Viadrinos universiteto LegalTech [centras](#) (angl. The Legal Tech Center)

Vokietijoje, Europos Viadrinos universitete, 2016 m. įsikūręs teisių technologijų centras kelia **tikslą** tyrinėti, plėtoti ir kurti prototipus bei komunikuoti apie tai, kaip skaitmenizavimas gali

efektyvinti ir skaidrinti darbą, daryti jį kokybiškesniu bei užtikrinti prieinamą teisingumą visiems asmenims.

Mokslininkai, teisininkai, verslo atstovai ir IT specialistai (programuotojai) nurodomi kaip **tikslinės** centro **grupės**. Universitete veikiantis vienetas organizuoja hakatonus ir konferencijas (tame tarpe ir vieną didžiausių LegalTech [konferencijų](#) Vokietijoje kartu su hakatonu Berlyne), o taip pat LegalTech susitikimus ir verslo pietus. Centre dirbantys ekspertai teikia konsultacijas ir užsiima individualius poreikius atliepančių LegalTech prototipų vystymu. **Pagrindinėmis temomis** įvardijama blokų grandinės (blockchain) technologija, dirbtinio intelekto pritaikymas ir skaitmenizavimas.

UAB Teisės ir technologijos [institutas](#) (angl. UAB Institute of Law and Technology)

2005 m. Barselonos autonominio universiteto Teisės fakultete įkurtas institutas yra mokslinių tyrimų centras, skatinantis pažangiausių teisės ir technologijų tyrimus iš tarpdisciplininės perspektyvos. **Tyrimų sritys** apima teisės ir dirbtinio intelekto, teisinės kultūros bei teisės studijų tematikas, alternatyvius ginčų sprendimo būdus (angl. ADR) ir alternatyvius ginčų sprendimo būdus internetu (angl. ODR), teises ontologijas, duomenų apsaugos klausimus, interneto svetainių semantiką bei kitas sritis.

31 eksperto instituto komanda organizuoja duomenų apsaugos ir LegalTech srities konferencijas bei dirbtuves, dalyvauja nacionaliniuose ir ES mokslo projektuose ir skelbia mokslines publikacijas išvardytose tyrimų srityse.

Ilinojaus technologijų instituto Čikagos-Kento teisės koledžo Teisės [laboratorija](#) (angl. The Law Lab, Illinois Tech Chicago-Kent College of Law)

Vieno žinomiausių LegalTech ekspertų Danielio Martino Katzo iniciatyva įkurta laboratorija pristatoma kaip tarpdisciplininis mokymų ir tyrimų centras, nukreiptas į teisinės inovacijas ir technologijas. Teisės laboratorija studentams suteikia galimybę kurti, plėtoti ir diegti naujoves bei pamatyti, kaip technologiniai pasiekimai ir veiksmingesni verslo procesai keičia teisės praktiką. Studentams taip pat siūlomi teisės inovacijų ir technologijų kursai, apimantys teisės projektų valdymo, blokų grandinės technologijos ir kriptovaliutų, teisinės analizės, FinTech ir kt. inovatyvius dalykus.

Komercinis LegalTech erdvių modelis

Komercinis LegalTech erdvės modelis nukreiptas į teisinių technologijų produktų ar paslaugų kūrimą ir jų komercializavimą. Įprastai pagrindinė šio modelio funkcija apima startuolių akseleravimo paslaugas (mentorstę, partnerių paiešką, bendradarystės erdvės suteikimą, tam tikrais atvejais – pradinį investicijų kapitalą ar kitas finansinės išraiškos naudas, pvz. stipendijas komandos nariams). Komercinius LegalTech centrus steigia advokatų kontoros ar teisinių paslaugų įmonės atskirai (pvz. MDR laboratorija Londone) arba bendradarbiaudamos su startuolių bendradarystės erdvėmis (pvz. Mills Oakley akseleratorius Melburne), taip pat į teisės ir/ar technologinius mokslus orientuoti universitetai (pvz. Duke LawTech laboratorija).

Teisines technologijas kuriančius startuolius gali burti kelių tipų komercinio pobūdžio LegalTech centrai: bendradarystės erdvės (hubai), inkubatoriai ar akseleratoriai. Šioje skiltyje bus aptariami šie trys komercinių LegalTech centrų tipai, bei įvardijamos jų išskirtinės suteikiamos naudos startuoliams.

Bendradarystės erdvės (hubai)

Bendradarystės (angl. co-working) erdvės arba inovacijų hubai - tai patalpos, kuriose vienas šalia kito dirba įvairūs startuoliai. Bendradarystės erdvės pasižymi **bendruomeniška atmosfera**, kurioje mokomasi vieni iš kitų ir dalinantis resursais gimsta naujos tarpdiscipliniškos idėjos. Bendruomeniškumą taip pat užtikrina ir šiose erdvėse organizuojami įvairūs renginiai, tokie kaip hakatonai, tinklų užmezgimo (angl. *networking*) ar verslo pristatymo investuotojams (angl. *pitch nights*), bei reguliari komunikacija per hubo tinklalapį, blogus, Facebook ir Twitter paskyras.

Nors ir šių erdvių veiklos principas yra paremtas darbo vietų startuoliams suteikimu ir aptarnavimu už fiksuotą mėnesinį mokestį, tačiau savo paskirtimi bendradarbystės erdvės paprastai būna orientuotos ne į finansinę grąžą, o į ryšių užmezgimą, dalinimąsi žiniomis, bei poveikį socialiniam kontekstui. Būtent šiuo aspektu bendradarbystės erdvės ir skiriasi nuo inkubatorių ar akseleratorių, kurių pagrindinis tikslas yra įvairiomis programomis išauginti kompanijas, kad iš jų atgauti komercinės grąžos už suteiktas paslaugas.

Inkubatoriai

Inkubatoriai – tai centrai, kuriuose **idėjų stadijoje** esantiems startuoliams suteikiamos erdvės ir sąlygos darbui, mentorystė ir neretai finansinės investicijos, mainais už dalį nuosavybės. Pagrindinis skirtumas, kuriuo inkubatoriai skiriasi nuo bendradarbystės erdvių yra tai, kad inkubatorių atgaunama grąža iš startuolių yra tiesiogiai proporcinga startuolių augimui.

Taigi inkubatoriai yra suintresuoti kuo greičiau kuo labiau išauginti savo globojamas kompanijas ir tai jie daro įvairiomis struktūruotomis programomis.

Inkubatoriai neretai dar vadinami „verslo mokyklomis“, nes į juos paprastai patenka idėjos stadijoje esantys startuoliai, kurie inkubatoriuje užauginami į savarankiškai veikiančias kompanijas - startuoliams suteikiama pagalba kuriant verslo modelį, tiriant rinką, bei žengiant pirmuosius žingsnius. Paprastai inkubatoriaus programos trunka 3-4 mėnesius ir užbaigiamos startuoliams pasirengus pristatyti (angl. *pitch*) savo verslą potencialiems investuotojams.

Akseleratoriai

Akseleratoriai – tai centrai, kuriuose **jau veikiančios kompanijos** „**įgauna pagreitį**“ (angl. *accelerate*), joms padedama augti nuo įsikūrimo brandos, įprastai suteikiant intensyviuosius struktūruotus mokymus, mentorystę ir finansinę injekciją mainais už dalį nuosavybės. Įvairūs akseleratoriai skiriasi tuo, kokios stadijos kompanijas jie priima (A) ir iki kokios stadijos joms padeda išaugti (B), taigi akseleratorių programos trunka nuo trijų mėnesių iki dvejų metų.

Šių programų metu didžiausias dėmesys skiriamas mentorystei, ir dalyvaujant kai kuriose programose gali tekti dirbti net su 75-iais mentoriais. Ši pagalba programoje dalyvaujančioms kompanijoms įprastai kainuoja apie 7% nuosavybės.

Komeracinio modelio pavyzdžiai

MDR laboratorija (angl. *MDR Lab*)

Jungtinės Karalystės teisinės firmos Mishcon de Reya 2017 m. įkurta laboratorija veikia kaip LegalTech startuolių programa. MDR laboratorijos **tikslinė grupė** – ankstyvos stadijos ir augantys startuoliai, kurių siūlomi produktai ar paslaugos gali būti ne tik akademiškai, tačiau ir praktiškai pritaikomi teisiniame sektoriuje. Startuolių produktai ar paslaugos turi atitikti laboratorijos nustatytas metines kategorijas, kurias 2018 m. sudarė:

- **bylinėjimasis** – inovacijos, kurios padėtų teisininkams efektyviau panaudoti didelius informacijos kiekius bylos nagrinėjimo metu;
- **kibernetinis saugumas** – technologijos, galinčios padėti identifikuoti kibernetines grėsmes teisininkams ir jų klientams, apsaugoti duomenis ir užtikrinti sistemų prieinamumą;
- **verslo teisė** – technologijos, kurios gali padėti išlaikyti aukščiausią kokybę atliekant paslaugą advokatų kontorų klientams (nuo bylų progreso stebėjimo iki komunikavimo su klientais ir išlaidų valdymo įrankių);
- **sandoriai** – sandorių supaprastinimo sprendimai (pvz. pažangesnė dokumentų peržiūra ir kūrimas, procesų automatizavimas arba išmaniųjų kontraktų taikymas);
- **nekilnojamas turtas (NT)** - PropTech (angl. *property + tech*) sprendimai, galintys padėti NT teisininkams ir jų klientams investuoti, plėtoti ir valdyti NT.

Atrinkti startuoliai MDR laboratorijoje praleidžia 3 mėnesius, per kuriuos jiems suteikiamos mentorystės paslaugos ir sulaukiama pirminių investicijų. 2017 m. kohortoje dalyvavo 6 startuoliai ([Ping](#), [Synergist.io](#), [Orbital Witness](#), Everchron, Surukam ir SaltDNA).

Mills Oakley akseleratorius (angl. *Mills Oakley Accelerator powered by Collective Campus*)

Viena seniausių Australijos teisinių paslaugų įmonių 2017 m. Melburne įkūrė LegalTech akseleratorių. Atrinkti startuoliai kviečiami siūlyti idėjas ir plėtoti produktus įmonių analizės, dokumentų ir procesų automatizavimo, dirbtinio intelekto ir mašininio mokymosi, bylų ir projektų valdymo, įmonių mobilumo ir saugumo, virtualių paslaugų ir blokų grandinės technologijų taikymo srityse. Kiekvienai startuolių komandai suteikiamos šis paslaugų paketas:

- iki 50 000 AUD suma, skirta produkto dizaino ir plėtros paramai, rinkodarai ir administracinėms išlaidoms padengti;
- savaitinė 500 AUD stipendija kiekvienam komandos nariui akseleravimo laikotarpiu;
- padengiamos kelionės išlaidos (jeigu tokių yra);
- suteikiami “Collective Campus” mokymai inovacijų teorijos, dizaino, rinkodaros ir kitose srityse (vertė 25 000 AUD);
- patyrusių ekspertų mentorystė;
- prieiga prie teisininkų ir startuolių bendruomenių;
- suteikiama darbo vieta komandos nariams “Collective Campus” bendradarbystės erdvėje (vertė 13 000 AUD).

Mainais už suteikiamas paslaugas, "Mills Oakley" firma išlaiko 7% startuolio akcijų dalies akceleravimo metu su galimybe pasiūlyti papildomą kapitalą pasibaigus programai.

Duke LawTech [laboratorija](#) (angl. *Duke LawTech Lab*)

2016 m. Duke universiteto įkurta LawTech laboratorija veikia kaip startuolių akceleratorius. **Tikslinėmis** laboratorijos **grupėmis** laikomos teisinių paslaugų įmonės, LegalTech ekspertai, teisingumo sistemos subjektai, praktiką atliekantys studentai, verslo angelai, rizikos kapitalo fondų atstovai, inovatoriai ir "influenceriai". Universitete atidaryto LawTech centro **veiklos** gali būti suskirstytos į šias tris sritis:

- bendruomenės telkimas – laboratorija ieško kūrybiškai mąstančių verslių žmonių, kurie būtų motyvuoti keisti teisės įmonių ir valdžios institucijų paslaugų teikimo būdus;
- ryšių užmezgimas su svarbiais partneriais ir mentoriais – 12 savaičių trunkanti akceleravimo programa siūlo kiekvieną savaitę vykstančias valandos trukmės virtualias konferencijas su lyderiaujančias LegalTech srities verslininkais, inovatyviomis teisės firmomis, teisinių technologijų industrijos konsultantais, teismų specialistais, technologijų vadovais ir rizikos kapitalo fondų atstovais, kurie pasiryžę investuoti į ankstyvos stadijos LegalTech produktus;
- startuolių vystymas – glaudus bendradarbiavimas su Duke universitetu leidžia pasiūlyti startuolių komandoms aukšto lygio studentus praktikantus, laboratorija taip pat organizuoja Demo dieną, kurios metu startuoliai turi galimybę pademonstruoti savo augimą.

Duke LawTech laboratorijoje šiuo metu veikia 7 skirtingų sričių startuoliai ([vTestify](#), [TrustBooks](#), [PredictGov](#), [Vigilant](#), [Transactional Law Institute \(TLI\)](#), [Procertas](#) ir [Corpering](#)).

Technologinių inovacijų erdvė [Fuse](#) by Allen & Overy

Magiškajam ratui (angl. Magic Circle) priklausanti tarptautinė teisinių paslaugų įmonė Allen & Overy 2017 m. atidarė teisinių inovacijų erdvę Fuse. Bendradarbystės erdvėje Fuse technologinės kompanijos, Allen & Overy teisininkai, technologai ir jų klientai kuria, plėtoja ir testuoja LegalTech, RegTech bei DealTech sprendimus. Įvairių stadijų startuoliai gali pateikti savo idėją ar verslo planą ir dalyvauti konkurse dėl darbo vietos Allen & Overy biure (bendradarbystės erdvėje suplanuota 60 individualių darbo vietų) ir mentorystės. Iš 80 aplikantų antrajai kohortai buvo atrinkti 5 startuoliai, tarp kurių – [Bloomsbury AI](#), [Kira Systems](#), [Neota Logic](#), [Regnosys](#) ir [Signal Media](#). Fuse inkubatoriuje taip pat dirba trys startuoliai, t.y. [Avvoka](#), [Legatics](#) ir [Nivaura](#), iš pirmojo 2017 m. kvietimo.

Lietuvos LegalTech kontekstas

Lietuvos kontekstas skaičiais

14 200 patyrusių teisės srities profesionalų (*Lietuvos statistikos departamentas, 2016*)

31 500 patyrusių IT profesionalų ir 14 500 LegalTech projektų vystytojų (*„Investuok Lietuvoje“*)

8 300 teisės studentų (*LR švietimo ir mokslo ministerija, 2016-2017*)

2 000 teisės absolventų kiekvienais metais (*„Go Vilnius“*)

#3 vieta Europos Sąjungoje pagal teisės studentų skaičių 1000 gyventojų (*Eurostat barometras, 2015*)

#1 vieta pasaulyje pagal verslo poreikių tenkinimą informacinių komunikacinių technologijų srityje (*Pasaulio konkurencingumo ataskaita, 2016*)

VDU Ateities teisės [laboratorija](#)

Vytauto Didžiojo universitete 2017 m. dr. Pauliaus Astromskio iniciatyva įkurta Ateities teisės laboratorija (ATL), kurios **tikslas** - sukurti teisės srities, studentų, tyrėjų bei mokslininkų tinklą ir tobulinti jų mokslinę kvalifikaciją, o taip pat skatinti tarptautinius mokslinių idėjų mainus, vykdant tarpdisciplininius ateities technologijų etikos ir teisės tyrimus, bei jų pagrindu kuriant ateities technologijų teisinio reguliavimo gaires ir modelius, kurie skatintų technologijų plėtrą, nepažeidžiant fundamentaliųjų visuomenės vertybių ir didintų visuomenės gerovę.

ATL sudarytos studentų, jaunųjų ir profesionalių tyrėjų ateities teisės tyrimų grupės, atliekančios tyrimus, susijusius su šiomis technologijų, etikos ir teisės srities tematikomis:

- Ateities technologijų reguliavimo principų ir etikos tyrimų grupė
- Natūralios kalbos technologijų tyrimų grupė
- Autonominių automobilių reguliavimo tyrimų grupė
- Sveikatos teisės reguliavimo tyrimų grupė
- Asmens duomenų apsaugos reguliavimo tyrimų grupė
- Intelektinės nuosavybės reguliavimo tyrimų grupė
- Kibernetinio saugumo reguliavimo tyrimų grupė

MRU LegalTech inkubatorius

Mykolas Romeris universiteto (MRU) Teisės fakultetas reaguodamas į neišvengiamą LegalTech plėtrą ir skaitmenizacijos nulemsiančius pokyčius 2018 m. gegužę įsteigė LegalTech inkubatorių. Šiame tarpdisciplininiame mokslininkų bei praktikų teisininkų ir technologijų specialistų tinkle planuojama vykdyti teisės ir technologijų sinergijos poveikio tyrimus, kurti LegalTech produktus kartu su Lietuvos ir užsienio teisinėmis įmonėmis bei įtraukti studentus į patyriminį mokymą šioje srityje. MRU Teisės fakultetą LegalTech inkubatoriaus kūrimo klausimais konsultuoja pasaulinės sėkmės sulaukusių panašių iniciatyvų steigėjai ir patarėjai.

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto [doktorantų konferencija](#)

Vilniaus universiteto (VU) Teisės fakultetas 2018 m. gegužės 3-4 d. organizavo kasmetinę tarptautinę doktorantų ir jaunųjų teisėtyrininkų konferenciją, kurią pirmą kartą dedikavo LegalTech klausimams nagrinėti. Doktorantai iš įvairių šalių pristatė savo tyrimų rezultatus fintech, duomenų apsaugos, technologijų įtakos darbuotojams ir kitose [srityse](#).

Be to, VU Teisės fakultetas prisidėjo prie pirmojo Baltijos šalyse LegalTech hakatono organizavimo Vilniuje (dekanas prof. dr. Tomas Davulis buvo vienas iš idėjas vertinančios komisijos narių).

Vilniaus Legal Tech [hakatonas](#)

Pirmasis Baltijos šalyse LegalTech hakatonas sutraukė teisės ir informacinių technologijų sričių lyderius iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Baltarusijos. Hakatono metu vystytos automatizuotų darbų ir procesų teisiniame sektoriuje, taip pat sutarčių duomenų bazės, teisininkų tinklo idėjos, blokų grandinės technologijos pritaikymo notariate galimybės. Vienas iš Vilniaus LegalTech hakatono organizatorių ir iniciatyvos autorius Rimantas Simaitis renginį vadino „pranokusiu lūkesčius“ tikėdamasis, kad tai taps kasmetine tradicija.

„Hyarchis“ [plėtra Kaune](#)

LegalTech potencialą Lietuvoje pastebi investuotojai. Vienas iš jų - duomenų valdymo sistemų, skirtų finansinių paslaugų sričiai, rinkos olandų lyderė „Hyarchis“.

„Kaip kartu ir finansinių paslaugų ir teisinių technologijų rinkų dalyviui Lietuva yra labai patraukli vieta mums“, teigia įmonės savininkas Andre van der Doelen. „„Fintech“ ir „LegalTech“ rinkos klesti ir Lietuva greitai tampa vienu iš jų centrų Europoje“. Olandai taip pat išreiškė norą bendradarbiauti su VDU Ateities teisės laboratorija ir būsimu Vilnius LegalTech centru.

Lietuvos teisės instituto [kvietimas bendradarbiauti](#)

Lietuvos teisės institutas (LTI), atkreipdamas dėmesį į šalyje įsikūrusius kompetencijų centrus blokų grandinės technologijos, finansinių technologijų ir kibernetinio saugumo srityse, išplatino kvietimą LegalTech mokslinių projektų (pvz. Horizon 2020) partnerių paieškai. LTI bendradarbiavimo kvietime akcentuoja Lietuvos universitetų norą stiprinti LegalTech žinias, verslo organizuojamus hakatonus ir Vilniaus miesto mero paramą tokioms iniciatyvoms.

Vilniaus LegalTech centro projektas

Kiti sektoriai, tokie kaip finansai, jau kuris laikas aktyviai vysto technologijas (FinTech), ir jos plačiai paplitusios pasaulyje. Tačiau LegalTech yra vis dar naujovė, tik pamažu besiskleidžianti kelią į teisės praktiką. Šiuo metu pasaulyje tėra tik keli teisinių technologijų centrai, tad tai yra puiki galimybė Lietuvai išsiti į šį traukinį anksti, dar pirmoje stotelėje, ir tapti globalia teisinių technologijų lydere. Derinant naujų teisinių technologijų produktų vystymą su technologijoms imlių teisės studentų ruošimu, būtų galima sukurti terpę, ypač patrauklią investuotojams. Po kelerių metų, LegalTech sektoriui ėmus sparčiai augti ir investuotojams ėmus ieškoti naujų galimybių, Lietuva jau turėtų išvystytą infrastruktūrą, talentų ir produktų pasiūlą teisinių technologijų sektoriui. Tad dabar, LegalTech esant dar tik kūdikystėje, yra itin tinkamas metas žengti šia sritimi pirmiesiems.

Lietuva turi išskirtinį potencialą vystyti teisinių technologijų sektorių bei tapti ateities teisės lydere. Lietuva pasižymi vienu didžiausių teisės studentų skaičiumi 1000 gyventojų ES ir viena draugiškiausių startuoliams ekosistemų pasaulyje. Lietuva yra patraukli Europoje veikiančioms teisinių paslaugų žaidėjams dėl buvimo ES jurisdikcijoje, Vakarų kultūros tradicijų, teisinio reguliavimo, patikimumo, aukštų darbo kultūros standartų. Vilniuje veikia tarptautinį pripažinimą pelnę finansinių technologijų centrai, kurie inkorporuodami ir teises technologijas, dar stipriau sustiprintų savo pozicijas, ypač draudimo, turtinių transakcijų, e-tapatybės ir kitose finansų ir teisės sąlyčio srityse. Taip pat Europos Sąjungai įdiegiant naują asmens duomenų apsaugos sistemą (angl. *General data Protection Act (GDPR)*), centralizuotas ateities teisės vystymo centras galėtų tapti ir regiono GDPR kompetencijų centru.

Siekiant šių tikslų „Kurk Lietuvai“ programos dalyviai Virgilijus Pajaujis ir dr. Ramunė Dirvanskienė kartu su Vilniaus Miesto savivaldybe ir Mykolo Romerio Universitetu (MRU) ėmėsi žingsnių inicijuoti Vilnius LegalTech centro projektą. Šiuo tikslu 2018 m. gegužės 11 d. Vilniaus miesto savivaldybėje buvo suorganizuota pirmoji Lietuvoje LegalTech konferencija **Vilnius LegalTech 2018 Conference**, subūrusi vietos teisės ir technologijų sričių ekspertus pasiklausti žymaus teisinių technologijų eksperto iš JAV prof. dr. Daniel Martin Katz ir **aptarti Vilnius LegalTech centro steigimo** idėjos. Tarp konferencijos pranešėjų pasisakė Vilniaus meras Remigijus Šimašius, MRU Teisės fakulteto dekanė prof. dr. Lyra Jekulevičienė, akademijos ir advokatų kontorų atstovai. Konferencijos programą ir įrašą galite rasti čia ([programa](#), [įrašo nuoroda](#)). Konferencijos metu buvo aptarta, kad Vilnius LegalTech centras veiktų kaip bendradarbystės erdvė, atvira visų universitetų mokslininkams, studentijai, technologijų specialistams, teisininkų bendruomenei, valdžios institucijoms, verslui ir startuoliams. Vilniaus LegalTech Centras sustiprintų technologijoms atviro Vilniaus miesto ir visos šalies įvaizdį, pritrauktų užsienio investicijų ir prisidėtų prie Lietuvos LegalTech lyderystės regione.

Daugiau apie „Kurk Lietuvai“ programos dalyvių Virgilijaus Pajaujo ir dr. Ramunės Dirvanskienės vykdomą LegalTech centro projektą galite pasiskaityti paspaudę [nuoroda](#).